

VÝBĚROVÁ REŠERŠE

Z PEDAGOGICKÉ BIBLIOGRAFICKÉ DATABÁZE Z ČESKÝCH ČASOPISŮ

LEDEN

Plné texty článků lze objednat emailem na adrese studovna@npmk.cz

1.

AART - program rozvoje sociálních kompetencí / [AART - a programme of social competences development] / Pavel Dosoudil, Lucie Myšková – cze

In: Speciál pro střední školy : příloha časopisu Řízení školy -- Roč. 2023, č. 1 (2023), s. 10-11.

Ve druhé polovině školního roku probíhá první výcvik trenérů programu AART v češtině. AART je norskou verzí programu Aggression Replacement Training (ART), který je založen na zkušenostech podložených daty a výzkumnými studii. Ty opakovaně prokázaly, že program snižuje výskyt delikventního a agresivního chování a pozitivně ovlivňuje akademické výsledky účastníků. Je rozdělen do tří etap: 1) Návčik sociálních dovedností, 2) Návčik zvládání vzteku, 3) Rozvoj morálního uvažování. Program poskytuje žákům základních i středních škol příležitost zaujmout jiné perspektivy než své vlastní, čímž se učí nahlížet na svět spravedlivějším a zralějším způsobem.

prevence ; základní škola ; střední škola ; chování žáka ; vztahy mezi vrstevníky ; agresivita ; zvládání ; morálka ; program výcviku ; mravní výchova ; sociální dovednost ; výcvik instruktorů ; výzkum ; ART (Aggression Replacement Training) ; Česko ; vztek

<http://katalog.npmk.cz/documents/526320>

2.

Agemanagement jako smysluplná strategie vedení lidí. Část 1, Od motivace k agemanagementu / [Age management as a meaningful strategy of leadership. Part 1, From motivation to agemanagement] / Irena Trojanová, Zuzana Svobodová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Řízení školy : odborný měsíčník pro ředitele škol -- ISSN 1214-8679 -- Roč. 19, č. 9 (2022), s. 33-34.

Je předložena první část nového seriálu zaměřeného na téma agemanagement – styl řízení respektující věková specifika zaměstnanců. V učitelských sborech převažují spíše starší věkové kategorie a mladých pedagogů se v optimální míře nedostává. Úkolem pedagogických fakult je motivovat mladší generace k volbě učitelské profese, ale po skončení studia přichází reálné školní prostředí a v něm úloha ředitele nabízet smysluplnou podporu pro osobní i pracovní spokojenost. Autorky budou v jednotlivých částech seriálu představovat základy agemanagementu, protože respektování jeho principů je pro školství důležité.

školství ; pedagogické povolání ; vyučující personál ; pracovní podmínky učitelů ; wellbeing ; věk ; začínající učitel ; starší člověk ; výkonnost ; řízení školy ; ředitel školy ; manažerské vzdělávání ; psychologie práce ; věkové zvláštnosti ; age management ; manažerské dovednosti ; věkový průměr ; věková kategorie

<http://katalog.npmk.cz/documents/526373>

3.

Aplikace podpůrných opatření ve vzdělávání žáků s dysgrafií z pohledu učitele na 2. stupni ZŠ = Application of support measures in the education of pupils with dysgraphia from the perspective of teachers at the second stage of basic school / Eliška Smíšková -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Speciální pedagogika : časopis pro teorii a praxi speciální pedagogiky -- ISSN 1211-2720 -- Roč. 32, č. 1-2 (2022), s. 109-116.

Představeny jsou výsledky výzkumu, jehož cílem bylo formulovat doporučení, která pomohou zlepšit učitelům podporu poskytovanou žákům s dysgrafií na 2. stupni základní školy. Jedná se zejména o využívání podpůrných opatření především v oblasti organizace výuky, metod a forem výuky a v oblasti hodnocení. Velký význam je přikládán i spolupráci s rodinou žáka s dysgrafií.

speciální pedagogika ; porucha učení ; dysgrafie ; psaní ; grafomotorika ; motorika ; chyba ; neúspěch ; školní neúspěch ; pedagogická podpora ; vzdělávání ; žák ; postoj učitele ; role učitele ; výsledek výzkumu ; základní škola ; druhý stupeň ; organizace výuky ; vyučovací metoda ; forma výuky ; hodnocení žáka ; rodina ; rodiče ; spolupráce ve výchově ; podpůrná opatření ; pomalé tempo ; doporučení

<http://katalog.npmk.cz/documents/526145>

4.

Deconstructing lay definitions of happiness : sources, emotions, rationale, essence / [Dekonstrukce laických definic štěstí : zdroje, emoce, zdůvodnění, podstata] / Tihana Brkljačić, Ines Sučić, Ljiljana Kaliterna Lipovčan, Zvezdana Prizmić Larsen, Ivan Balabanić -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Sociální studia -- ISSN 1214-813X -- Roč. 19, č. 1 (2022), s. 113-129.

Výstup je součástí chorvatské longitudinální studie na téma wellbeingu. V článku jsou uvedeny výsledky výzkumu, který zkoumal definice a vysvětlení konceptu štěstí u dospělých uživatelů internetu (ve věku 18-85 let) v Chorvatsku. Definice byly klasifikovány podle čtyř hledisek v rámci modelu RISE (Rationale, Impressions, Sources, Essence): zdůvodnění štěstí (odpovědi na otázku Jak funguje štěstí?); dojem ze štěstí (odpovědi na otázku Jaký je to pocit být šťastný?); zdroje štěstí (odpovědi na otázku Co tě dělá šťastným?); podstata štěstí (odpovědi na otázku Co je štěstí?).

výsledek výzkumu ; wellbeing ; subjektivita ; dospělý ; internet ; emoce ; Chorvatsko ; pocity (vyšší emoce) ; štěstí ; definice ; laici ; prožívání

<http://katalog.npmk.cz/documents/526247>

5.

Informační zdroje současného rodičovství : stěžejní témata studií a preferované informační zdroje rodičovství = Information resources of contemporary parenting : core study topics and preferred parenting information sources / Kateřina Neubauerová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Pedagogika : časopis pro pedagogickou theorii a praxi -- ISSN 0031-3815 -- Roč. 72, č. 3 (2022), s. 365-390.

Cílem této přehledové studie o výzkumech informačních zdrojů současného rodičovství je 1) zjistit, na jaká témata se badatelé zaměřují ve vztahu k hledání informací rodiči, a 2) zmapovat, jaké informační zdroje rodiče preferují. Z výsledků vyplývá, že badatelé zkoumají hledání informací rodiči o výchově a rodičovství v kontextu jejich informačních strategií: informační chování na internetu, rodičovské znalosti, rodičovské vzdělávání, výchova dětí, zdraví dětí, rodičovské obavy a teoretické studie moderního rodičovství. Preferovanými informačními zdroji jsou přátelé, rodina, příbuzní a ostatní rodiče, ale i odborníci v dlouhodobém osobním kontaktu. Bylo by dobré více zkoumat potenciál informací ve vztahu k ohroženým skupinám rodičů, jako jsou matky samoživitelky a rodiče s nižším sociálně-ekonomickým statusem, a měl by se zaměřit také na otce.

rodiče ; rodičovská odpovědnost ; rodičovská role ; informace ; informační pramen ; internet ; výchova dítěte ; zdraví ; příbuzenství ; strategie učení ; výzkum ; přátelé ; odborník

<http://katalog.npmk.cz/documents/526125>

6.

Inovace výuky českého jazyka ve speciálněpedagogických souvislostech = Innovations in Czech language teaching in the context of special education / Klára Eliášková, Stanislav Štěpáník -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Speciální pedagogika : časopis pro teorii a praxi speciální pedagogiky -- ISSN 1211-2720 -- Roč. 32, č. 1-2 (2022), s. 3-18.

V současné době zajišťují výuku integrovaných žáků s širokospektrálním typem speciálních vzdělávacích potřeb učitelé českého jazyka bez komplexní speciálněpedagogické didaktické přípravy. Ta nebyla historicky a stále není dostatečně zakotvena v oborových didaktikách. V příspěvku je uvedena analýza potřeb učitelů češtiny ve vztahu k výuce žáků se speciálně vzdělávacími potřebami, a to především s ohledem na didaktickou rekonstrukci obsahu.

speciální pedagogika ; integrace žáka ; inkluzivní vzdělávání ; speciální vzdělávací potřeby ; jazyková výuka ; mateřský jazyk (L1) ; čeština ; inovace ve vzdělávání ; rozvoj vzdělání ; didaktika ; pedagogická zkušenost ; učitel ; asistent pedagoga ; potřeba ; analýza ; 1970-

<http://katalog.npmk.cz/documents/526119>

7.

Místo zavedení duálního systému preferujeme prohloubení spolupráce škol s podniky, říká náměstek ministra školství Jan Mareš / [We prefer deepening cooperation between schools and businesses instead of introducing a dual system, says Deputy Minister of Education Jan Mareš] / Jan Mareš ; Petr Husník – cze

In: Učitelství : týdeník pro učitele a přátele školy -- ISSN 0139-5718 -- Roč. 125, č. 31 (2022), s. 8-9.

Ve všech vzdělávacích strategiích věnovaných odbornému školství se zdůrazňuje prohloubení spolupráce škol a firem. O této problematice hovoří náměstek ministra školství pro řízení sekce vzdělávání a mládeže Jan Mareš. Nepodporuje myšlenku vytváření duálního systému (žák má kromě výuky ve škole uzavřenou zaměstnaneckou smlouvu s podnikem), ale preferuje zlepšení spolupráce škol a zaměstnavatelů prostřednictvím zaměstnavatelských institucí (např. Rada pro odborné vzdělávání, Národní rada pro kvalifikace, Svaz průmyslu a dopravy ...). V souvislosti s revizí RVP ZV se připravuje i revize středoškolských rámců. Některé obory se budou slučovat, dojde k posílení jejich odborného základu.

odborné školství ; profesní příprava ; počáteční profesní příprava ; učební obor ; učňovské školství ; příprava učňů ; alternační profesní příprava ; duální systém ; zaměstnání ; zaměstnavatel ; zaměstnanost mládeže ; spolupráce ; rámcový vzdělávací program ; školská legislativa ; návrh reformy ; sdružení ; ministerstvo školství ; revize RVP ZV

<http://katalog.npmk.cz/documents/526085>

8.

"Mozkový trust" dětských knihovníků / ["Brain trust" of children's literature librarians] / Marika Zadembská, Edita Vaníčková Makosová – cze

In: Čtenář : měsíčník pro práci s knihou -- ISSN 0011-2321 -- Roč. 74, č. 12 (2022), s. 436.

Zpráva o setkání "mozkového trustu" Klubu dětských knihoven SKIP (KDK) v Pedagogické knihovně J. A. Komenského v létě r. 2022. Diskutováno bylo téma Jak na čtenářský deník a (ne)povinnou četbu. Seminář vedený Editou Vaníčkovou Makosovou, vedoucí Pedagogické knihovny, se zaměřil na problém doporučené četby pro děti v rámci školního vyučování na základních školách. Jeho velká část byla věnována způsobům záznamu čtenářského prožitku a netradičním způsobům, jak naučit děti reflektovat zážitky z četby. Dále byla věnována pozornost činnosti KDK a projektům zaměřeným na dětské čtenářství (Noc s Andersenem, Kde končí svět, soutěžní přehlídka OKnA aj.). Byly naplánovány aktivity na další období.

knihovna ; knihovník ; kniha ; literatura pro děti a mládež ; základní škola ; čtenářství ; žák ; dětská knihovna ; dětská kniha ; školní četba ; čtenářský deník ; reflexe

<http://katalog.npmk.cz/documents/526147>

9.

Politika inkluzivního vzdělávání v Evropských školách / [The policy of inclusive education in European schools] / Martina Klímová, Martina Švarcová – cze

In: Řízení školy : odborný měsíčník pro ředitele škol -- ISSN 1214-8679 -- Roč. 19, č. 9 (2022), s. 46-48.

Evropské školy (EŠ) jsou oficiální nadnárodní vzdělávací instituce vzniklé na základě mezivládních dohod zemí Evropské unie, kde se vzdělávají i čeští žáci. Autorky článku pracují dlouhodobě v Evropské škole v Bruselu a zajišťují preprimární inkluzivní vzdělávání. Přibližují možnosti a způsob poskytování podpor napříč českou jazykovou sekcí. Předškolní žáci jsou zařazováni do tří programů na základě potřeb dítěte: General support (skupinová, obecná podpora), Moderate support (cílenější podpora) a Intensive support (intenzivní podpora). Politika inkluzivního vzdělávání je zajišťována pro všechny děti bez rozdílu. Jsou uvedeny školní dokumenty, na jejichž základě výuka probíhá (www.eursec.eu).

preprimární vzdělávání ; mateřská škola ; předškolní dítě ; předškolní výchova ; inkluzivní vzdělávání ; podpurná opatření ; pedagogická podpora ; evropská škola ; spolupráce ve výchově ; výchovné působení ; učitelka ; speciální vzdělávací potřeby ; jazyková výuka ; Evropská unie ; Brusel (Belgie) ; nadnárodní spolupráce

<http://katalog.npmk.cz/documents/526365>

10.

Prostřednictvím dramatické výchovy vstříc k wellbeingu učitelů aneb Lužánky zvou učitele do hry = Towards teachers' wellbeing through drama education: Lužánky invites teachers to play / Tom Mohapl Doležal -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Tvořivá dramatika -- ISSN 1211-8001 -- Roč. 33, č. 3 (2022), s. 4-13.

Středisko volného času Lužánky se zaměřuje na uplatnění metod dramatické výchovy a divadla v zájmovém vzdělávání. Článek obsahuje informace o projektu s názvem To be or not to be well?, jehož účastníky byli učitelé dramatické výchovy z Maďarska, Velké Británie, Polska a České republiky. Cílem projektu strategického partnerství v rámci programu Erasmus+ bylo ve spolupráci s učiteli zkoumat, jak drama může zlepšit jejich spokojenost v profesním i osobním životě a tím ovlivnit i spokojenost jejich žáků v procesu učení a následně celkové školní klima. Je podrobně popsán průběh dvouletého projektu (zahájen v září 2019) a jeho jednotlivé fáze.

škola ; dramatická výchova ; učitel ; žák ; wellbeing ; postoj učitele ; školní prostředí ; klima školy ; proces učení ; obsah výchovy ; projekt ; další vzdělávání učitelů ; mezinárodní spolupráce ; zájmová činnost ; volný čas ; Maďarsko ; Velká Británie ; Polsko ; Česko ; Erasmus+

<http://katalog.npmk.cz/documents/526422>

11.

Public history : jak se dělá historie / [Public history : how is history made] / Karolína Bukovská -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Dějiny a současnost : kulturně historická revue -- ISSN 0418-5129 -- Roč. 44, č. 9-10 (2022), s. 53-56.

Článek o public history. Zrodila se v 70. letech minulého století v USA jako hnutí historiků, kteří cítili potřebu pojmenovat své působení mimo akademickou půdu a vymezit se tak vůči kolegům z univerzit. Public history označovala "dělání historie" v masových médiích, muzeích a památnících, archivech, vydavatelstvích a v rámci mimoškolního vzdělávání. V Česku dosud neexistuje žádný studijní obor, který by se označoval jako public history, neznamená to však, že by se u nás otázkou historie ve veřejném prostoru nikdo odborně nevěnoval. V rámci studia historie je možno najít na různých fakultách volitelné kurzy se zaměřením na muzeologii, obrazy dějin v populární kultuře, edukaci v oblasti kulturního dědictví apod. Zmíněny jsou i fórum a konference Dějiny ve veřejném prostoru. Není třeba po vzoru zahraničí pojem "public history" přejímat.

dějiny ; hromadné sdělovací prostředky ; muzeum ; archiv ; kurz ; Česko ; muzeologie ; památníky ; kulturní dědictví ; public history ; veřejný prostor

<http://katalog.npmk.cz/documents/526113>

12.

Role asistentů pedagoga při podpoře žáků s PAS navštěvujících běžné školy v oblasti rozvoje sociálních dovedností a sociálního začlenění = Teaching assistants' role in supporting pupils with ASD attending mainstream schools in the development of social skills and social inclusion / Tereza Tetourová, Simona Zdeňková, Hana Sotáková, Cyril Brom -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Speciální pedagogika : časopis pro teorii a praxi speciální pedagogiky -- ISSN 1211-2720 -- Roč. 32, č. 1-2 (2022), s. 31-46.

Popsána je praxe v oblasti podpory žáků s poruchou autistického spektra navštěvujících běžné základní školy v jejich sociálním začlenění ze strany asistentů pedagoga. Uvedena je analýza rozhovorů s asistenty pedagoga z různých škol České republiky. Z výsledků vyplývá, že asistenti pedagoga zastávají klíčovou roli v sociálním začlenění žáků s PAS, profesní příprava je pro ně sekundárním zdrojem informací, na první místo kladou poznatky z praxe a školení, metodické vedení hodnotí jako přínosné.

speciální pedagogika ; základní škola ; inkluzivní vzdělávání ; integrace žáka ; autismus ; autistický jedinec ; asistent pedagoga ; role ; sociální dovednost ; rozvíjení schopností ; sociální integrace ; výsledek výzkumu ; další vzdělávání ; profesní příprava ; praxe ; metodika ; poruchy autistického spektra ; Česko ; školení ; 2021

<http://katalog.npmk.cz/documents/526124>

13.

RVP - revize, nikoli redukce = Framework educational plan - revision, not reduction / Patrik Mitter -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Český jazyk a literatura -- ISSN 0009-0786 -- Roč. 73, č. 2 (2022/2023), s. 53-59.

Článek reaguje na probíhající revizi rámcových vzdělávacích programů (RVP) ve vztahu k oborovým bohemistickým kompetencím. Upozorňuje na skutečnost, že revize RVP v oblasti jazykové, komunikační a slohové nemůže spočívat jen v redukci učiva, protože gramatický systém předpokládá osvojení ve své kompletnosti. Autor dokládá několik příkladů nejenom chystané redukce obsahu jazykové složky učiva, ale také problematiku obsahu učebnic českého jazyka. Samotná revize, i tvorba nových učebnic však musí být doprovázena dalším vzděláváním a sebevzděláváním učitelů, protože učitelé náleží klíčová role v celém vzdělávacím procesu. Důležitá je i odborná podpora a legislativa ze strany ministerstva školství.

škola ; rámcový vzdělávací program ; čeština ; literární výchova ; sloh ; gramatika ; učivo ; učební osnovy ; obsah výuky ; systémový přístup ; učebnice ; učitel ; další vzdělávání učitelů ; sebevzdělávání ; školská legislativa ; ministerstvo školství ; revize RVP ZV

<http://katalog.npmk.cz/documents/526189>

14.

Školní docházka Vincence Vávry : aneb Kam a kdy chodil rodák z Újezdce do školy / [School attendance of Vincenc Vávra : or Where and when did the native of Újezdec go to school] / Dagmar Petišková – cze

In: Rodným krajem : vlastivědný sborník kraje Aloise Jiráska, Boženy Němcové a bratří Čapků -- ISSN 1210-6135 -- Roč. 2022, č. 65 (2022), s. 44-46.

Článek se věnuje školní docházce Vincence Vávry, literárního historika a středoškolského učitele. Šlo o významnou osobnost konce 19. a první třetiny 20. století; přesto se v dosavadní odborné literatuře vyskytují nepřesnosti či omyly v biografických údajích týkající se místa a doby Vávrovy docházky do škol ve Chvalkovicích, Kohoutově a Dvoře Králové nad Labem. Autorka článku na tyto omyly upozorňuje a uvádí svá zjištění o školní docházce V. Vávry, a to na základě archivu ZŠ Chvalkovice i Vávrovy korespondence a vzpomínek uložených v Literárním archivu PNP. Text článku doplňuje ofotografovaný zápis z Výkazu pilnosti chvalkovické školy z r. 1855 (SOKA Náchod).

docházka ; základní škola ; biografie ; učitel ; literární věda ; tvůrce ; odborná literatura ; historické hledisko ; omyl ; archiv ; korespondence ; vzpomínání ; Vávra, Vincenc V., ; Základní škola (Chvalkovice, Česko) ; Památník národního písemnictví. ; Malá Bukovina (Chvalkovice, Náchod, Česko) ; Kohoutov (Trutnov, Česko) ; Dvůr Králové nad Labem (Česko) ; 19.-20. století

<http://katalog.npmk.cz/documents/526042>

15.

Význam hodnocení dětí již v mateřské škole / [The importance of evaluating children already in kindergarten] / Autorský tým APIV B -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Informatorium 3-8 : časopis pro výchovu dětí od 3-8 let v mateřských školách a školních družinách -- ISSN 1210-7506 -- Roč. 29, č. 10 (prosinec) (2022), s. 10-11.

Hodnocení dětí již v mateřské škole napomáhá větší samostatnosti a odpovědnosti. Pokud je součástí zpětné vazby pochvala, konstruktivní kritika a nechybí respekt, děti se nebojí chyb a dělají pokroky. Systematicky vedené záznamy u každého dítěte umožňují doložit výsledky pedagogického působení. Co se sleduje v mateřské škole a jak sledovat vývoj dětí - uvedeny jsou metody a nástroje. Zákonná povinnost MŠ vést dokumentaci. Formy vedení záznamů a hodnocení. Jak může vypadat portfolio dítěte (sběrné, výběrové, hodnoticí). Tato dokumentace nesmí být bez souhlasu zákonných zástupců předána nikomu mimo mateřskou školu.

předškolní dítě ; hodnocení ; samostatnost ; odpovědnost ; zpětná vazba ; vztah dospělý-dítě ; vývoj dítěte ; dokumentace ; portfolio ; mateřská škola ; pochvala

<http://katalog.npmk.cz/documents/526080>